

Kulturnämnden

Yttrande över detaljplan för Nacka strand, norra branten, delplan 1, del av Sicklaön 13;79

Förslag till beslut

Kulturnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan för Nacka strand, norra branten, delplan 1, del av Sicklaön 13;79, under förutsättning att färgsättningen på föreslagna påbyggnader blir mörkare och mer nedtonad, samt att offentlig konst integreras i den fortsatta planeringen.

Sammanfattning

Syftet med det aktuella förslaget till detaljplan är att bidra till att utveckla Nacka strand till en tätare och mer blandad stadsdel genom att öka andelen boende och förbättra kopplingen mellan J V Svenssons torg och kajen. Dessutom ska planen möjliggöra ett kommunalt övertagande av huvudmannaskapet för de områden som är viktiga för allmänheten men som idag är privat kvartersmark. Nackas norra kust är av riksintresse bland annat för kulturmiljövården (3 kap 6 § MB), i detta ingår farledsmiljöerna utmed inloppet till Stockholm via Vaxholm som bland annat speglar skärgårdens betydelse för huvudstadens sjöfart, livsmedelsförsörjning och rekreativliv sedan medeltiden.

Planområdet omfattar tre stora tegelbyggnader som ligger på rad längs branten mellan Augustendalsvägen och kajen i Nacka strand. Byggnaderna har ett gemensamt uttryck i form-, färg- och materialval. I det aktuella planförslaget föreslås att påbyggnader och fasadändringar ska utföras med respekt för byggnadens ursprungliga utseende samt med hänsyn till uttrycket mot farleden. Trots detta föreslås påbyggnaderna utföras i en ljus färg som står i stark kontrast till den ursprungliga byggnaden. I planen anges vidare att allmänna ytor och mötesplatser ska göras attraktivare, samt att det är brist på lekplatser inom det aktuella planområdet. Trots detta saknas offentlig konst i planbeskrivningen.

Kultur- och fritidsenheten föreslår att kulturnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan för Nacka strand, norra branten, delplan 1, del av Sicklaön 13;79, under förutsättning att färgsättningen på föreslagna påbyggnader blir mörkare och mer nedtonad, samt att offentlig konst integreras i den fortsatta planeringen.

Ärendet

Syftet med det aktuella förslaget till detaljplan är att bidra till att utveckla Nacka strand till en tätare och mer blandad stadsdel genom att öka andelen boende och förbättra kopplingen mellan J V Svenssons torg och kajen. Planen är den inledande delen i ett större stadsbyggnadsprojekt och är därmed en viktig grund för att prioriterade frågor beaktas under utbyggnadsfasen. Planförslaget innebär att befintligt kontorshus får omvandlas till bostäder samt att påbyggnader i en våning kan tillkomma på huvuddelen av byggnaden. Uppskattningsvis bedöms cirka 260 lägenheter inrymmas. Utvecklingen är en del i arbetet att möta den stora efterfrågan på bostäder i Stockholmsregionen och detaljplanen är därmed av stort allmänt intresse.

Dessutom ska planen möjliggöra ett kommunalt övertagande av huvudmannaskapet för de områden som är viktiga för allmänheten men som idag är privat kvartermark. I samband med det kommunala övertagandet ska allmän plats rustas upp och iordningsställas, bland annat med uppgraderad snedbanehiss och förändringar av den långa trappan mellan den norra delen av trappan mellan J V Svenssons torg och kajen. I den södra delen av trappan föreslås en breddning, bland annat för att skapa nya utblickar mot vattnet. Detaljplanen medger även centrumändamål och vissa områden för parkering.

Planområdet omfattar tre stora tegelbyggnader som ligger på rad längs branten mellan Augustendalsvägen och kajen i Nacka strand och omfattar cirka 12 000 kvadratmeter. Området gränsar i söder och norr till Augustendalsvägen, i öster mot en parkmiljö samt i väster mot kontorsbyggnaden på Sicklaön 369:33.

De aktuella byggnaderna har ett gemensamt uttryck i form-, färg- och materialval. Karaktäristiskt för byggnaderna är en mer modest skala mot Augustendalsvägen och en mer monumental skala mot farleden. Andra karaktärsdrag är tegelfasaderna med sina strikta axlar, de sammanhållna fasaderna och arkaderna längs gatan, de trappade flyglarna som avslutas med böjda burspråk i glas mot farleden samt de målade stålbalkarna över fönsterpartierna. Byggnaden är ritad av Nyréns arkitektkontor.

De befintliga byggnaderna kommer fortsatt att vara det dominerande inslaget. Utöver befintliga byggnader har outnyttjade byggrätter på taken justerats så att påbyggnader i en våning inryms på stora delar av byggnaden. I vissa lägen längs Augustendalsvägen tas dock befintlig byggrätt bort så att tre stycken släpp lämnas till den bakomliggande bebyggelsen.

Påbyggnader och fasadändringar ska utföras med respekt för byggnadens ursprungliga utseende samt med hänsyn till uttrycket mot farleden. Påbyggnader ska utföras indragna från befintlig byggnads fasadliv samt utgöra ett avläsbart tillägg. De tillkommande byggnadsvolymer ska utföras med fasad- och takmaterial som åldras med värdighet. Fasader, tak och balkongfronter ska ges en samordnad utformning som tar hänsyn till det

exponerade läget mot farleden, reflekterande ytor ska undvikas, glas undantaget. Materialen ska vara åt det ljusa hållet, dock inte vitt som är bländande.

I planområdets norra del planläggs en torgyta som planeras bli en del av ett större torg ned mot kajen. Den resterande delen av torget ingår dock i kommande detaljplaneetapper. Kopplingen mellan kajen och J V Svenssons torg ska byggas om till en terrasspark. Den föreslagna terrassparken är tänkt att skapa rum för vistelse och rörelse. Den ska även fungera som en avgränsning mot de privata bostäderna och göra området mer tillgängligt för allmänheten.

Kulturmiljö

Nackas norra kust är av riksintresse bland annat för kulturmiljövården (3 kap 6 § MB), i detta ingår farledsmiljöerna utmed inloppet till Stockholm via Vaxholm som bland annat speglar skärgårdens betydelse för huvudstadens sjöfart, livsmedelsförsörjning och rekreativliv sedan medeltiden.

Kulturmiljö och landskapsbild som berörs av riksintresset bedöms inte påverkas negativt av ett genomförande av detaljplanen. De tillkommande byggnadsvolymer skapas i huvudsak där marken redan är bebyggd. Uttrycket mot farleden förändras något, men bedömningen är att det inte påverkar kulturmiljön eller landskapsbildens negativt. Med tanke på bebyggelsens placering i kulturmiljö av riksintresse, är dock utformningen av tillkommande byggnadsdelar av betydelse. Befintlig bebyggelse har en stram karaktär med få utskjutande element. En omvandling till bostadsändamål bör ske med hänsyn till denna stramhet och därför är den slutliga utformningen av takpåbyggnader och balkonger av stor betydelse.

Kultur- och fritidsenhetens synpunkter

Kultur- och fritidsenheten delar inte planens bedömning att de planerade påbyggnadernas utformning inte påverkar kulturmiljö eller landskapsbild negativt. Den föreslagna ljusa färgsättningen står i strid med respekten för landskapsbildens mot farleden. Kultur- och fritidsenheten anser att färgsättningen bör vara mörkare och mer nedtonad för att respektera riksintresset. Ambitionen att skapa ett avläsbart tillägg kan uppnås genom indragna fasader.

Ett av de målområden som har pekats ut för ett hållbart byggande i det aktuella området är att skapa möjligheter för mångfald och mötesplatser. I planförslaget anges bland annat att den ändrade utformningen av trappan och torgytorna, i anslutning till kajen och J V Svenssons torg, ska leda till att de allmänna ytorna ska fungera bättre och vara attraktivare platser att vistas på. Däremot omnämns inte offentlig konst i den aktuella planen, trots att Nacka strand har en konstprofil och att det finns ett framtagna konstprogram för området (bilaga 2).

Det aktuella planområdet uppges ha brist på lekplatser. Detta skulle kunna åtgärdas bland annat med hjälp av konst. I ärendet påpekas även att det finns en risk för att den

angränsande parken kan upplevas som privat. Detta skulle kunna motverkas med hjälp av en konstnärlig gestaltning i enlighet med kommunens vision att den ”Öppna konsten ska bjuda in, beröra och berika människor och mötesplatser”.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår kultur- och fritidsenheten att kulturnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan för Nacka strand, norra branten, delplan 1, del av Sicklaön 13;79, under förutsättning att färgsättningen på föreslagna påbyggnader blir mörkare och mer nedtonad, samt att offentlig konst integreras i den fortsatta planeringen.

Ekonomiska konsekvenser

Det aktuella planförslaget bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser inom nämndens ansvarsområde.

Bilagor

1. Detaljplan för Nacka strand, norra branten, delplan 1, del av Sicklaön 13;79
2. Konstprogram, Nacka strand – offentlig konst

Anna Hörnsten
Kulturexpert
Kultur- och fritidsenheten